

ційних структур та їх проектів; активізацію інвестиційної діяльності для розвитку інноваційної інфраструктури.

Таким чином, створивши умови для розвитку в країні інноваційної економіки, держава зможе забезпечити конкурентоспроможність і економічну стійкість підприємств. Тільки інноваційні процеси забезпечать успішну діяльність підприємств України, що, у свою чергу, сприятиме економічному зростанню, підвищенню добробуту громадян, здійсненню державою ефективної соціальної політики, наближенню її до європейських стандартів.

- 1.Амоша О.І. Інноваційний шлях розвитку України: проблеми та рішення / О. І. Амоша // Економіст. – 2005. – №6. – С.28-33.
2. Говоруха Ж.А. Питання розвитку інноваційної діяльності підприємств України / Ж. А. Говоруха // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – №8 – С.107-111.
- 3.Кіктенко О.В. Формування передумов реалізації переваг інноваційної діяльності / О. В. Кіктенко // Економіка і держава. – 2007. – №3 – С.67-70.
- 4.Корілько М.Д. Інновації в діяльності суб'єктів господарювання / Корілько М. Д. // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №5. – С.149-154.
- 5.Новицький В.С. Імперативи інноваційного розвитку / В. С. Новицький // Економіка України. – 2007. – №2. – С.45-52.
- 6.Пляскіна А.І. Оцінка конкуренції та конкурентоспроможності суб'єктів харчової промисловості / А. І. Пляскіна // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 2. – С.52-59.
- 7.Солоха Д.В. Інноваційний розвиток як запорука забезпечення економічного зростання / Д. В. Солоха // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 6 (72). – С.26-32.
- 8.Федулова Л.І. Перспективи інноваційно-технологічного розвитку промисловості України / Л. І. Федулова // Економіка України. – 2008. – №7. – С.24-36.
- 9.Сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Отримано 18.09.2010

УДК 330.101

С. І. ШТЕФАН

Харківська національна академія міського господарства

РЕАЛІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

Розглядається проблема ефективної реалізації інноваційного потенціалу країни, проведення інвестиційної політики, направленої на забезпечення умов конкурентоспроможності й економічного зростання, спрямованість науково-інноваційної діяльності на винахідництво, створення принципово нових видів продукції і технологій.

Рассматривается проблема эффективной реализации инновационного потенциала страны, проведения инвестиционной политики, направленной на обеспечение условий конкурентоспособности и экономического роста, направленность научно-инновационной деятельности на изобретательство, создание принципиально новых видов продукции и технологий.

The problem of effective realization of innovative potential of country, leadthrough of investment policy, directed on providing of terms of competitiveness and economy growing is examined, orientation scientifically innovative to activity on an invention, creation on principle of new types of products and technologies.

Ключові слова: інновації, інвестиції, науково-інноваційна діяльність, інтелектуальний капітал, наукова база, іноземні інвестиції, новітні технології.

Найактуальнішою проблемою сучасної державної економічної політики є її здатність забезпечувати умови стабільного економічного розвитку, функціонування інвестиційного ринку, активного використання інновацій. Важливим стає питання: які саме інновації створюються і використовуються для розвитку, яка роль вітчизняної науки у цих процесах, наскільки динамічний інноваційний процес та з якими наслідками він реалізовується.

В Україні законодавчо і нормативно урегульовані питання на переведення економіки на інноваційний шлях розвитку [1].

Законодавчо визначено пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні зобов'язують органи виконавчої влади України всіх рівнів створювати режим найбільшого сприяння виконання робіт, спрямованих на реалізацію відповідних пріоритетних напрямів (стратегічних та середньострокових), концентрації на них фінансово-економічних й інтелектуальних ресурсів [2].

Проблема раціонального використання інноваційно-інвестиційного потенціалу країни була і залишається предметом постійних наукових досліджень [2-4].

Актуальність даного дослідження зумовлене тим, що інновації у ринковій економіці є одним із наймогутніших важелів конкурентної боротьби, оскільки надають можливість перевершити конкурентів за рахунок більш ефективних технологічних процесів або більш високої якості продукції чи послуг, а інноваційний шлях розвитку дозволить економіці вийти із затяжної кризи і забезпечити Україні гідне місце у світовому співтоваристві.

Метою даної роботи є визначення пріоритетних напрямків розвитку і реалізації вітчизняного потенціалу у інноваційних процесах, пошук шляхів розв'язання і вирішення гострих проблем інноваційної політики.

Інноваційне відтворення не завжди є продуктом творчої віддачі національного інтелектуального капіталу. Наукова та інноваційна діяльність не утворюють поки що технологічної єдності. Їх джерела багато в чому мають різні походження. Так, вітчизняна промисловість у своєму розвитку досить широко використовує іноземні науково-технологічні розробки, тоді як українська наука значною мірою задо-

вольняє потреби іноземних інвесторів.

Щоб стати істотним чинником конкурентоспроможності й економічного зростання, науково-інноваційна діяльність має бути спрямована на винахідництво, створення принципово нових видів продукції та технологій, оскільки саме радикальні інновації мають високий потенціал ринкового попиту, забезпечують додатковий прибуток і сприяють становленню нової технологічної парадигми суспільного розвитку.

Через уповільнення темпів розвитку науково-інноваційної сфери вітчизняна промисловість дедальше більше починає залежати від інноваційних запозичень із-за кордону. Особливо хвилює те, що найбільші запозичення іноземних технологій роблять галузі, які традиційно мають в Україні досить розвинуту виробничу, а головне – наукову базу.

Актуальною є активізація інвестиційно-інноваційної діяльності та значне нарощування обсягів інвестицій. Збільшення притоку інвестицій, залучення кредитних ресурсів, підвищення конкурентоспроможності підприємств, розробка інвестиційних та інноваційних програм, проєктів, пропозицій для залучення інвестицій на технічне переобладнання підприємств машинобудування з метою випуску продукції кінцевого циклу, освоєння нових технологій і стабілізації роботи вітчизняних підприємств, підвищення привабливості для інвесторів великих підприємств шляхом проведення їх реструктуризації, розвиток малого та середнього бізнесу, сприяння створенню інноваційних підприємств. Вирішення цих проблем повинно бути пріоритетними напрямками діяльності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, бо йдеться про раціональне використання ресурсів регіонів[3].

З огляду на те, що головними завданнями стратегії інноваційної політики України є забезпечення збалансованої взаємодії наукового, технічного, виробничого та підприємницького потенціалів, розробка та впровадження механізму активізації інноваційної діяльності суб'єктів підприємництва, поширення інновацій в усіх сферах національної економіки, національна стратегія, орієнтована на формування інноваційної моделі розвитку, повинна поєднувати:

- безпосередні заходи національного та регіонального рівнів, здійснювані за прямого бюджетного фінансування, які сприятимуть поліпшенню якісних характеристик вітчизняного науково-технологічного потенціалу, інтенсифікації опановування науковими знаннями та новими технологіями, всебічному розвитку людського капіталу;

- здійснення суб'єктами національної економіки інноваційної діяльності та інвестицій інноваційного спрямування в конкурентному середовищі, збільшення пропозиції інноваційних продуктів, технологій та знань.

Збільшення частки інноваційного фактору в прирості ВВП можливе за рахунок:

- збереження та розвитку науково-технічного потенціалу України;
- визначення національних пріоритетів науково-технічного спрямування, що повинно супроводжуватися відповідною інвестиційною, податковою та амортизаційною політиками;

- невідкладного проведення відповідних інноваційних перетворень, в першу чергу, за визначеними пріоритетними напрямками розвитку;

- здійснення цілеспрямованих структурно-функціональних змін в економіці;

- зміни структури експорту промислової продукції з перевагою в ній продукції з високим рівнем доданої вартості;

- збільшення частки венчурних інвестицій у високотехнологічне виробництво до 70% від загального обсягу вкладень капіталу в інноваційну сферу виробництва;

- сприяння рухові акціонерного капіталу в інноваційну сферу, як у національному, так і в міжнародному масштабі;

- державної підтримки венчурного підприємництва (орієнтація на венчурне фінансування, яке в найбільшій мірі сприяє скороченню робочих місць у великих промислових компаніях, диверсифікованості останніх і рівнобіжне утворення дрібних і середніх самостійних компаній, які виходять на ринок нових технологій для виробництва конкурентоспроможної продукції. Тим самим прискорюється процес реструктуризації економіки, внаслідок чого утворюється значна кількість робочих місць, на яких виробляються товари і послуги із значною доданою вартістю);

- запровадження дієвих механізмів стимулювання інвестицій у науку та інноваційну діяльність з боку промислових підприємств усіх форм власності та банків;

- залучення значного за обсягом приватного капіталу в науково-технічну сферу;

- збільшення в обігу на фондовому ринку частки цінних паперів, що випущені малими високотехнологічними компаніями;

- формування ефективної системи залучення в цивільний оборот інтелектуальної власності та інших результатів інтелектуальної діяльності;

- здійснення модернізації вітчизняної промисловості зі створенням нових виробництв, що базуються на високих технологіях;
- включення України в глобальний науково-технологічний розвиток, що сприятиме масштабному залученню фінансових і кадрових ресурсів у технологічний розвиток економіки, збільшенню обороту зовнішньої торгівлі високотехнологічною продукцією та технологіями;
- набуття принципової ваги для прориву українських товарів і технологій на світовий ринок патентування винаходів і знаків для товарів та послуг вітчизняних розробників у розвинених країнах світу;
- патентування за кордоном і збереження прав на інтелектуальну власність за українськими винахідниками і виробниками;
- пільгового оподаткування коштів виробничих підприємств, спрямованих на освоєння високих технологій, а також витрат на наукові дослідження і розробки;
- пільгового оподаткування суб'єктів інноваційної діяльності, особливо на початкових стадіях освоєння ними нових технологій і організації випуску нової продукції;
- запровадження пільгового режиму акційних відрахувань та інвестиційного кредиту – зменшення податку на прибуток на певну частину загальної вартості інвестицій в устаткування (особливо на стадії модернізації підприємства) [4].

Інноваційний процес виникає, коли створений в науково-технічній сфері унікальний продукт передається у виробництво і далі знаходить свого споживача. Науково-технічна сфера виробництва і споживання є базовим елементом структури інноваційного процесу, невідмінною складовою інноваційного потенціалу. Інноваційний розвиток можливий лише за умови розвитку інноваційного потенціалу.

Важливим фактором структурного вдосконалення науково-дослідного сектору України є розбудова інноваційної інфраструктури.

Розвиток інноваційної інфраструктури взагалі й процеси інтеграції освіти і науки зокрема мають набути статусу державних пріоритетів з визначенням нормативно-правових, економічних і організаційних засад їх утворення та функціонування.

Таким чином, для здійснення стратегії інноваційного розвитку країни необхідно перерозподіляти капітальні інвестиції на користь запровадження новітніх технологій, збільшувати ефективність використання цих ресурсів. На сучасному етапі розвитку ринкових відносин інноваційний потенціал країни і регіонів наповнюється новим, більш глибоким сенсом, а залежність сталого соціально-економічного розвитку від рівня реалізації інноваційного потенціалу стає фундаментальною. Забезпечення умов для формування та ефективного використання

інноваційно-інвестиційного потенціалу на рівні макроекономіки дозволить характеризувати їх вплив на загальну економічну рівновагу.

1. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України // Урядовий кур'єр. – 2002. – № 143. – С.9.

2. Гальчинський А.С., Гесць В.М. та ін. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2015 роки) // Шляхом європейської інтеграції. – К., 2004. – С.75.

3. Гасць В.М. Інноваційний шлях розвитку та економічне зростання // Інноваційна Україна: Наук.зб. Вип.7. – К.: НТУ «КПІ», 2005. – С.38-42.

4. Канафоцька Г. Стан і перспективи розвитку інноваційних процесів в Україні. // Журнал инновационной палаты Украины. – 2010. – № 1. – С.7.

Отримано 23.09.2010

УДК 330.332

О.Ю. ЕГОРОВА, канд. экон. наук

Харьковская национальная академия городского хозяйства

Ю.В. ЕГОРОВА, канд. экон. наук

Харьковский государственный технический университет строительства и архитектуры

МАКРОСТРУКТУРНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ИННОВАЦИОННО-ИНВЕСТИЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ

Выявлены основные макроструктурные тенденции инновационно-инвестиционного развития экономики Украины, отдельных отраслей и хозяйственных комплексов.

Виявлено основні макроструктурні тенденції інноваційно-інвестиційного розвитку економіки України, окремих галузей і господарських комплексів.

The article identified the major macro-trends in innovation and investment development of Ukrainian economy, individual industries and business complexes.

Ключевые слова: инновации, инновационная активность, инвестиции, макроструктурные тенденции, хозяйственный комплекс.

В условиях рыночной экономики функционирование и развитие хозяйственных комплексов во многом обусловлены эффективностью их инновационного механизма. Украинская экономика находится в состоянии острой нехватки инновационно-инвестиционных ресурсов, что неблагоприятно сказывается на её макроэкономических параметрах развития. Анализ динамики состава и структуры валовых сбережений и накоплений в Украине показывает, что значительная часть сберегаемых в экономике ресурсов не направляется на цели накопления основного капитала. В этих условиях чрезвычайно актуальным является поиск реальных источников накопления и путей эффективного использования инвестиционных ресурсов с целью обеспечения активизации инновационных процессов.